

תרגול – סדר דין פלילי: נושאים נוספים

1. ראובן הגיש למחלקת לחקירות שוטרים תלונה נגד משה, שכנו השוטר, בטענה שתקף אותו במסגרת סכסוך שכנים. בתשובה קיבל הודעה כי תלונתו לא תחקר מחוסר עניין לציבור. ראובן החליט להגיש קובלנה פלילית פרטית נגד משה.
האם הדבר אפשרי?

- א. כן. אין מניעה להגיש קובלנה פלילית פרטית נגד משה מאחר שהמעשה נעשה שלא במסגרת תפקידו.
- ב. לא. לא ניתן להגיש קובלנה פלילית פרטית נגד משה במקרה זה אלא באישור היועמ"ש.
- ג. לא. לא ניתן להגיש קובלנה פלילית פרטית נגד משה במקרה זה גם באישור היועמ"ש.
- ד. כן. אין מניעה להגיש קובלנה פלילית פרטית נגד משה מאחר שהסירוב לחקור היה מחוסר עניין לציבור.

2. לקוחך, ראובן, עובד מדינה, מעוניין להגיש קובלנה פרטית נגד שכנו, רון, בן 12 שנים, בגין הוצאת לשון הרע. לטענת ראובן, בכל פעם שהוא מגיע לביתו, צועק רון שראובן הינו מושחת, מקבל שוחד וטובות הנאה נוספות ומפלה על רקע מין וגזע את קהל הפונים אליו. ראובן שואל אותך מה הדין.
מה תשיב לו?

- א. ראובן יכול להגיש קובלנה פלילית פרטית בבית משפט השלום.
- ב. ראובן יכול להגיש קובלנה פלילית פרטית בבית משפט לנוער.
- ג. לא ניתן להגיש קובלנה פלילית פרטית בשל הוצאת לשון הרע.
- ד. לא ניתן להגיש קובלנה פלילית פרטית בשל גילו של רון.

3. יעקב, יוסף ודוד נאשמים בכתב אישום אחד, והם כתובים בכתב האישום על פי סדר זה. משה הוא עד הגנה מטעם יוסף, ואין לבית המשפט יסוד להניח שהוא יעיד לרעת מי מהנאשמים. בעלי הדין לא ביקשו שמשה יחקר בסדר מסוים דווקא.
מה יהיה סדר חקירתו של משה?

- א. בחקירה ראשית יחקר משה על ידי יעקב, יוסף ודוד בסדר זה. בחקירה נגדית יחקר על ידי התובע. בחקירה חוזרת יחקר על ידי דוד, יוסף ויעקב בסדר זה.
- ב. בחקירה ראשית יחקר משה על ידי יוסף. בחקירה נגדית יחקר על ידי התובע, יעקב ודוד בסדר זה. בחקירה חוזרת יחקר על ידי יוסף.
- ג. בחקירה ראשית יחקר משה על ידי יוסף, יעקב ודוד בסדר זה. בחקירה נגדית יחקר על ידי התובע. בחקירה חוזרת יחקר על ידי דוד, יעקב ויוסף זה בסדר זה.
- ד. בחקירה ראשית יחקר משה על ידי יוסף. בחקירה נגדית יחקר על ידי יעקב, דוד והתובע בסדר זה. בחקירה חוזרת יחקר על ידי יוסף.

4. למשה מוגבלות שכלית הבאה לידי ביטוי באוטיזם, שבשלה מוגבלת יכולתו להיחקר או למסור עדות. משה זומן לחקירה כעד אצל חוקר מיוחד, אך איננו מוכן להשיב לשאלות החוקר בשל השימוש במצלמת וידאו לכל אורך החקירה.
מה הדין?

- א. חובה לצלם את עדותו של משה בתיעוד חזותי במלואה, גם בהיחבא, כדי למנוע פגיעה בזכותו של הנאשם.
- ב. חובה לצלם את עדותו של משה בתיעוד חזותי, אלא אם הסירוב עצמו תועד בתיעוד החזותי.
- ג. אין חובה לצלם את עדותו של משה בתיעוד חזותי במלואה, ואפשר לתעד רק בחלקים בודדים.
- ד. אין חובה לתעד את עדותו של משה בנסיבות אלו, ואפשר להסתפק ברישום בכתב של החוקר המיוחד.

"מחשבה יוצרת מציאות"

5. במהלך חקירותו של חמודי עלה הצורך לבצע, מחוץ לתחנת המשטרה, שחזור לעבירת השוד שבביצועה השתתף חמודי. קצין המשטרה האחראי ביצע את השחזור בהקלטה קולית בשילוב תיעוד בכתב לתיאור האירועים. חמודי דובר ערבית.
מה הדין ?

- א. בנסיבות המתוארות קצין המשטרה פעל כדין, ובלבד שהתיעוד בכתב נערך בשפה הערבית שבה התנהלה החקירה ונשמעה בהקלטה הקולית.
- ב. קצין המשטרה פעל כדין מאחר שבנסיבות המתוארות אפשר להסתפק בתיעוד בכתב בלבד.
- ג. בנסיבות המתוארות פעל קצין המשטרה שלא כדין מאחר שהיה עליו לבצע את השחזור בתיעוד בהקלטת תמונה וקול בשילוב.
- ד. קצין המשטרה פעל שלא כדין מאחר שאי אפשר לבצע חקירה בעבירה שבגינה חמודי נחקר מחוץ לתחנת המשטרה.

6. זומנת להעיד במשפט פלילי בבית משפט השלום וברצונך להיות נוכח באולם בית המשפט בעת שנשמעים עדים אחרים לפניך באותו משפט.
האם הינך רשאי, ומה תהיה תוצאת נוכחותך באולם בית המשפט ?

- א. אינך רשאי להיות נוכח באולם בית המשפט, ואם יסתבר שנכחת בעת שהעיד עד אחר, תפסל לעדות בשל כך.
- ב. אינך רשאי להיות נוכח באולם בית המשפט, אולם אם יסתבר שנכחת בעת שהעיד עד אחר, לא תפסל לעדות בשל כך בלבד.
- ג. הינך רשאי להיות נוכח באולם בעת שמעידים עדים אחרים, ולנוכחותך אין כל השפעה על משקל עדותך.
- ד. החוק מתיר את נוכחותך באולם בעת שמעידים עדים אחרים, וקובע שנוכחותך תשפיע על משקלה של עדותך.

7. לאחר שהסתיימה פרשת ההגנה במשפטו של הנאשם ביקש התובע לזמן עד ושמו בני במטרה לסתור טענות העולות מראיות ההגנה, אשר לא היה ביכולתו לצפותן מראש. בית המשפט אישר את בקשת התובע, וכן החליט לזמן עדות גם את קרן שהעידה בפרשת התביעה, לצורך הבהרת סוגיה אחרת שנגעה לעדותה. סנגורו של הנאשם מעוניין להביא ראיות לסתור את עדויותיהם של בני וקרן.
מה הדין ?

- א. הסנגור רשאי להביא ראיות לסתור את עדויותיהם של בני וקרן.
- ב. הסנגור רשאי להביא ראיות לסתור את עדותו של בני. ראיות לסתור את עדותה של קרן יהיה רשאי הסנגור להביא רק ברשות בית המשפט.
- ג. הסנגור רשאי להביא ראיות לסתור את עדותה של קרן. ראיות לסתור את עדותו של בני יהיה רשאי הסנגור להביא רק ברשות בית המשפט.
- ד. הסנגור אינו רשאי להביא ראיות לסתור את עדויותיהם של בני וקרן אלא ברשות בית המשפט.

8. יוסי הועמד לדין פלילי בבית המשפט המחוזי לאחר שכפר יוסי באישום נגדו החלה שמיעת הראיות. המשפט מצוי כעת בשלב שמיעת עדי ההגנה, ולדיון שאליו זומנו הצדדים כדין לא התייצב התובע. הסנגור מבקש מבית המשפט להורות על זיכויו של יוסי.
מה הדין ?

- א. בית המשפט רשאי להורות על זיכויו של יוסי.
- ב. בית המשפט אינו רשאי להורות על זיכויו של יוסי.
- ג. בית המשפט רשאי לבטל את האישום, אך לא לזכות את יוסי.
- ד. בית המשפט רשאי לזכות את יוסי רק אם לא הוכחה אשמתו בראיות התביעה.

"מחשבה יוצרת מציאות"

9. ראובן, שמעון לוי נאשמים באותו כתב אישום. ראובן הוא נאשם מספר 1 בכתב אישום, שמעון הוא נאשם מספר 2 ולוי נאשם מספר 3.

עם תחילת פרשת ההגנה מודיעה ההגנה כי ראובן אינו מתכוון להעיד, אך יקרא ליהודה כעד הגנה מטעמו; שמעון מתכוון להעיד ולקרוא לגד כעד הגנה מטעמו; לוי מתכוון אף הוא להעיד ולקרוא לזבולון כעד הגנה מטעמו. בית המשפט לא הורה דבר בדבר סדר שמיעת העדים.

מה יהיה סדר שמיעתם?

- א. יהודה, שמעון, גד, לוי, זבולון.
- ב. שמעון, לוי, יהודה, גד, זבולון.
- ג. שמעון, לוי, גד, זבולון, יהודה.
- ד. שמעון, גד, לוי, זבולון, יהודה.

10. איזה מהמשפטים הבאים מבטא נכונה את המצב המשפטי בנוגע לסדר חקירת עד הגנה במשפט בו מספר נאשמים?

- א. עד ההגנה יחקר בחקירה ראשית ע"י הנאשמים בסדר הופעתם בכתב האישום, לאחר מכן יחקר בחקירה נגדית ע"י התביעה ולבסוף יחקר בחקירה חוזרת ע"י הנאשמים באותו סדר בו נחקר בחקירה ראשית.
- ב. עד ההגנה יחקר בחקירה ראשית ע"י הנאשם שמטעמו הוא נקרא להעיד, לאחריו יחקר בחקירה ראשית על ידי יתר הנאשמים לפי סדר הופעתם בכתב האישום, לאחר מכן יחקר בחקירה נגדית ע"י התביעה ולבסוף יחקר בחקירה חוזרת על ידי הנאשמים בסדר הפוך מהסדר בו נערכה החקירה הראשית.
- ג. עד ההגנה יחקר בחקירה ראשית ע"י הנאשמים לפי סדר הופעתם בכתב האישום, לאחר מכן יחקר בחקירה נגדית על ידי התביעה, שלאחריה יחקר בחקירה נגדית ע"י הנאשמים לפי סדר בו הם מופיעים בכתב האישום, לבסוף, במידת הצורך וברשות בית המשפט, רשאים הנאשמים לחקור את העד בחקירה חוזרת בסדר הפוך מהסדר בו נערכה החקירה הראשית.
- ד. עד ההגנה יחקר בחקירה ראשית על ידי הנאשם שמטעמו נקרא להעיד, לאחריו יחקר בחקירה נגדית על ידי יתר הנאשמים לפי סדר הופעתם בכתב האישום. לאחר מכן יחקר בחקירה נגדית על ידי התביעה ולבסוף בחקירה חוזרת על ידי הנאשם שמטעמו נקרא להעיד.

11. איזה מהמשפטים הבאים נכון בנוגע למשפט חוזר בעניין פלילי?

- א. נשיא בית המשפט העליון רשאי להורות כי בית המשפט העליון יקיים משפט חוזר אם הוצגו ראיות העשויות לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון. בפסק דינו במשפט החוזר יהא רשאי בית המשפט העליון להחמיר בעונש.
- ב. נשיא בית המשפט העליון רשאי להורות כי בית המשפט העליון יקיים משפט חוזר אם התעורר חשש של ממש כי בהרשעתו נגרם לנידון עיוות דין. משנפטר הנידון רשאי הנשיא להורות כן לבקשת אחותו של הנידון.
- ג. שופט של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא רשאי להורות כי בית המשפט המחוזי שעליו הורה יקיים משפט חוזר אם הוצגו עובדות העשויות לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון. שופט בית המשפט העליון רשאי לעשות כן לבקשת הנידון או בת זוגו בלבד.
- ד. נשיא בית המשפט העליון רשאי להורות על זיכוי של נידון, חרף התנגדות היועץ המשפטי לממשלה, אם נוכח הנשיא כי התקיימה אחת העילות למשפט חוזר, ובנסיבות העניין אין תועלת לקיים משפט חוזר.

"מחשבה יוצרת מציאות"

12. לנשיא המדינה הוגשה בקשה למתן חנינה, ובמסגרתה התעוררה שאלה אשר לדעת שר המשפטים ראוייה לדיון בבית המשפט העליון ואשר אינה יכולה לשמש עילה למשפט חוזר.

מה הדין?

- א. על שר המשפטים להעמיד את השאלה לבית המשפט העליון; אם בית המשפט העליון יחליט לדון בה היא תידון כאילו הורה נשיא בית המשפט העליון על דיון נוסף.
- ב. שר המשפטים רשאי להעמיד את השאלה לבית המשפט העליון; אם בית המשפט העליון יחליט לדון בה היא תידון כאילו הורה נשיא בית המשפט העליון על דיון נוסף.
- ג. על שר המשפטים להעמיד את השאלה לבית המשפט העליון; אם בית המשפט העליון יחליט לדון בה היא תידון כאילו הורה נשיא בית המשפט העליון על משפט חוזר.
- ד. שר המשפטים רשאי להעמיד את השאלה לבית המשפט העליון; אם בית המשפט העליון יחליט לדון בה היא תידון כאילו הורה נשיא בית המשפט העליון על משפט חוזר.

13. אוהד הורשע על ידי בית משפט השלום בנתניה בעבירת גניבה, ונגזר עליו עונש מאסר בפועל. לפני שהחל בריצוי עונש המאסר ולאחר שהתגלו לו ראיות חדשות, הגיש אוהד בקשה למשפט חוזר. המשנה לנשיא בית משפט העליון קיבל את הבקשה והורה כי משפטו החוזר של אוהד יתקיים בבית המשפט המחוזי בירושלים. במשפט החוזר הוחלט על זיכוי של אוהד. עוד החליט בית המשפט המחוזי כי הגם שמלכתחילה היה למדינה יסוד להאשים את אוהד והגם שלא ריצה אפילו מקצת מעונש המאסר שהוטל עליו, המדינה תפצה את אוהד בסכום של 100,000 ₪.

מה הדין?

- א. המשנה לנשיא בית המשפט העליון לא היה רשאי להורות שהמשפט החוזר יתקיים בבית המשפט המחוזי בירושלים. בית המשפט שהיה מוסמך לדון במשפט החוזר לא היה רשאי להטיל על המדינה לפצות את אוהד בסכום שנקבע.
- ב. המשנה לנשיא בית המשפט העליון לא היה רשאי להורות שהמשפט החוזר יתקיים בבית המשפט המחוזי בירושלים. בית המשפט שהיה מוסמך לדון במשפט החוזר היה רשאי להטיל על המדינה לפצות את אוהד בסכום שנקבע.
- ג. המשנה לנשיא בית המשפט העליון היה רשאי להורות שהמשפט החוזר יתקיים בבית המחוזי המשפט בירושלים. בית המשפט המחוזי לא היה רשאי להטיל על המדינה לפצות את אוהד בסכום שנקבע.
- ד. המשנה לנשיא בית המשפט העליון היה רשאי להורות שהמשפט החוזר יתקיים בבית המשפט המחוזי בירושלים. בית המשפט המחוזי היה רשאי להטיל על המדינה לפצות את אוהד בסכום שנקבע.

14. נגד גדי הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום המייחס לו עבירה שהיא בסמכות שופט דן יחיד. במסגרת דיון מקדמי בכתב האישום ניסה השופט לגשר בין הצדדים, בהסכמתם. הליך הגישור לא צלח. לאחר שהסתיים הדיון המקדמי החליט גדי להודות בעבירות שיוחסו לו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון עם המאשימה, שהותיר את שאלת העונש להכרעת בית המשפט. הצדדים ביקשו להגיש את הסדר הטיעון לאישורו של אותו שופט.

מה הדין?

- א. השופט אינו רשאי להמשיך בניהול התיק בפניו מכיוון שישב כשופט מגשר במסגרת הדיון המקדמי והדיון בכתב האישום לא הסתיים במסגרת הדיון המקדמי.
- ב. השופט רשאי להמשיך בניהול התיק מכיוון שניתנה הכרעת דין ובכך הסתיים הדיון בכתב האישום במסגרת הדיון המקדמי.
- ג. השופט אינו רשאי להמשיך בניהול התיק בפניו ועליו להעבירו עם פרוטוקול הדיון לשופט אחר לשם מתן גזר דין.
- ד. לאור השלב שבו מצוי הדיון חובה על השופט להמשיך בניהול התיק עד סיומו.

"מחשבה יוצרת מציאות"

15. אבי חשוד בהלבנת הון אך טרם הוגש נגדו כתב אישום. דני הוא אזרח ארצות הברית החשוד שהעביר לאבי כספים בניגוד לחוק. דני הגיע לארץ לביקור, ועם נחיתתו עיכבה אותו המשטרה לחקירה. הפרקליטות סבורה כי עדותו של דני חיונית לבירור אשמתו של אבי אך חוששת שמפאת היותו של דני תושב חוץ יהיה קושי להביאו לעדות במקרה שיוגש נגד אבי כתב אישום. לפיכך פנתה הפרקליטות בבקשה לבית המשפט כי ישמע את עדותו של דני כבר כעת.

האם בית המשפט מוסמך להיעתר לבקשה?

- א. לא, בית המשפט אינו רשאי לשמוע עדויות נגד אדם שטרם הוגש נגדו כתב אישום.
- ב. לא, בית המשפט רשאי לשמוע עדויות נגד אדם שטרם הוגש נגדו כתב אישום רק כאשר ישנו חשש שעדים יימנעו מלהעיד אמת במשפט בשל לחץ או איומים שיופנו כלפיהם.
- ג. כן, בית המשפט רשאי לשמוע עדויות נגד אדם שטרם הוגש נגדו כתב אישום אם יש יסוד סביר להניח שאי אפשר יהיה לשמוע אותן במהלך המשפט.
- ד. כן, בית המשפט רשאי לשמוע עדויות נגד אדם שטרם הוגש נגדו כתב אישום אם הוא סבור שיהיה בכך כדי לייעל את ההליך.

"מחשבה יוצרת מציאות"

כל הזכויות שמורות © אורטל רייסמן 2025

אין להעתיק, לשכפל, להפיץ, לשנות, או לעשות שימוש ביצירה זו (כולה או חלקה) בכל דרך שהיא ללא אישור מפורש ובכתב מבעל זכויות היוצרים